

Udskriftsdato: 22. december 2025

2019/1 LSF 105 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af straffeloven (Forstærket indsats mod eksplosivstoffer)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2019-731-0054

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Forstærket indsats mod eksplosivstoffer)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 976 af 17. september 2019, som ændret ved lov nr. 1425 af 17. december 2019, nr. 1426 af 17. december 2019 og nr. 1563 af 27. december 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 114 a, 1. pkt., ændres »nr. 1-7« til: »nr. 1-8«.

2. I § 114 a indsættes som nr. 8:

»8) Overtrædelse af § 183, stk. 1 eller 2, når der er tale om forvoldelse af sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution.«

3. I § 192 a indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Ved fastsættelsen af straffen for ulovlig besiddelse af andre våben eller eksplosivstoffer efter stk. 1, nr. 2, skal det indgå som en skærpende omstændighed, at våbnet eller eksplosivstoffet besiddes på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig. Besiddes der samtidig anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2020.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af andre våben end skydevåben samt eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer mv.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen har den 10. oktober 2019 offentliggjort et udspil om tryghed og sikkerhed i det offentlige rum. Siden februar 2019 har der været en række sprængninger i hovedstadsområdet. To af disse har været rettet direkte mod offentlige bygninger – Skattestyrelsen og en lokalpolitistation på Nørrebro i København.

Regeringen ønsker at sætte hårdt ind over for kriminelle grupper, der placerer bomber i det offentlige rum eller skyder løs på offentlige gader. Det skal aldrig accepteres, at bombesprængninger eller skyderier, der spreder frygt og utryghed, bliver hverdag i Danmark.

Regeringen udarbejdede på den baggrund – i tæt dialog med Rigspolitiet og Rigsadvokaten – Trygheds- og Sikkerhedspakken, der indeholder 16 nye tiltag. Initiativerne falder i tre dele og omhandler øget mulighed for overvågning, styrkelse af politiets efterforskningsmuligheder og en forstærket indsats mod sprængstoffer.

Formålet med dette lovforslag er at følge op på de initiativer i Trygheds- og Sikkerhedspakken, der omhandler en forstærket indsats mod sprængstoffer.

Lovforslaget indeholder forslag om at indsætte en ny bestemmelse i straffelovens § 114 a, der omfatter overtrædelse af straffelovens § 183, stk. 1 eller 2, når der er tale om forvoldelse af sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution. Den foreslåede bestemmelse indebærer, at sådanne handlinger skal betragtes som et angreb mod staten og som sådan omfattes af kapitel 12 og 13.

Med den foreslåede bestemmelse indføres en sidestrafferamme med mulighed for strafforhøjelse, når en sprængning, omfattet af straffelovens § 183, stk. 1 eller 2, er forvoldt mod en offentlig bygning eller institution. Der er således ikke med den foreslåede bestemmelse tilsigtet nogen nykriminalisering.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en ny bestemmelse i straffelovens § 192 a, hvor det slås fast, at det ved fastsættelsen af straffen for ulovlig besiddelse af våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2), skal indgå som en skærpende omstændighed, at våbnet eller eksplosivstoffet besiddes på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig. Den foreslåede bestemmelse omfatter ikke skydevåben, der allerede er omfattet af en strafskærpelsesregel, jf. den gældende § 192 a, stk. 3. Det forudsættes, at straffniveauet med forslaget forhøjes med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der i dag ville blive fastsat af domstolene.

Hvis der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Straffelovens § 183

Efter straffelovens § 183, stk. 1, straffes den, der med forsæt til skade på andres person eller formue forvolder sprængning, spredning af skadevoldende luftarter, oversvømmelse, skibbrud, jernbane- eller anden transportulykke, med fængsel indtil 12 år.

Det følger af straffelovens § 183, stk. 2, at straffen er fængsel indtil på livstid, når en af de i stk. 1 nævnte handlinger foretages under de i § 180 angivne omstændigheder. Efter straffelovens § 180 straffes den, der sætter ild til egen eller fremmed ejendom under sådanne omstændigheder, at den pågældende indser, at andres liv derved udsættes for overhængende fare, eller det sker med forsæt til at volde omfattende

ødelæggelse af fremmed ejendom eller til at befordre oprør, plyndring eller anden sådan forstyrrelse af samfundsordenen, med fængsel indtil på livstid.

Er forbrydelsen begået uagtsomt, er straffen efter § 183, stk. 3, bøde eller fængsel indtil 2 år.

Der findes enkelte trykte domme om straffelovens § 183. I den forbindelse kan nævnes Østre Landsrets dom af 10. juni 1988, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 1988, s. 813, om en ikke tidligere straffet tiltalt, der bragte fem tidsindstillede rørbomber til sprængning i kælderen på et hospital, hvorved der forvoldtes skade for ca. 69.000 kr. Tiltalte havde i kælderen på et andet hospital anbragt fem tilsvarende bomber, som blev fundet af politiet, før sprængning fandt sted. Endelig havde tiltalte i et brev til politiet truet med tilsvarende sprængninger bl.a. i varehuse, medmindre en gruppe, som tiltalte angav at tilhøre, fik udbetalt 16 mio. kr. Tiltalte blev for overtrædelse af § 183, stk. 2, jf. stk. 1, jf. til dels § 21 (forsøg), og efter § 286, stk. 3, jf. § 281, nr. 1, (afpresning af særlig grov beskaffenhed) straffet med fængsel i 4 år.

Herudover kan nævnes Østre Landsrets dom af 5. august 1998, offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 1998, s. 1609, der angik en tiltalt, som senest i 1997 var straffet med henholdsvis 20 dages hæfte og 60 dages fængsel for berigelsesforbrydelser og våbenlovsovertrædelser. Tiltalte blev straffet med fængsel i 2 år og 6 måneder for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 183, stk. 1, § 192 a (ulovlig besiddelse af våben af særdeles farlig karakter) og § 252, stk. 1 (forsætlig fareforvoldelse), samt § 266 (trusler) ved at have besiddet en skarpladt håndgranat, afsikret den, løbet rundt og truet med den i hånden samt ved at have kastet den gennem en butiksrude med skader for ca. 250.000 kr. til følge.

Der kan endvidere henvises til Vestre Landsrets dom af 2. november 2004, offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret 2005, s. 74, om en tiltalt, der havde bragt en hjemmelavet bombe til sprængning i en baggård til en byejendom, hvorved der skete skade for ca. 140.000 kr. Tiltalte blev for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 183, stk. 1, straffet med en betinget fængselsstraf i 3 måneder. Vestre Landsret bemærkede i den forbindelse, at forholdet måtte henføres til den nedre ende af bestemmelsens anvendelsesområde.

2.1.1.2. Straffelovens § 114

Ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge eller Sverige (Gennemførelse af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, gennemførelse af FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) samt øvrige initiativer til bekæmpelse af terrorisme m.v.) blev der bl.a. indsat en særlig terrorismebestemmelse i straffelovens § 114, som indeholder en definition af begrebet terrorisme.

Det fremgår bl.a. af § 114, at for terrorisme straffes med fængsel indtil på livstid den, som med forsæt til at skræmme en befolkning i alvorlig grad eller uretmæssigt at tvinge danske eller udenlandske offentlige myndigheder eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling eller at destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer ved overtrædelse af straffelovens § 183, stk. 1 eller 2, forvolder sprængning, når handlingen i kraft af sin karakter eller den sammenhæng, hvori den begås, kan tilføje et land eller en international organisation alvorlig skade. Af bestemmelsen følger det endvidere, at den, der med samme forsæt, truer med at forvolde en sprængning som nævnt i § 183, stk. 1 og 2, straffes på samme måde.

Bestemmelsen er bl.a. ændret ved lov nr. 501 af 12. juni 2009 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven, lov om politiets virksomhed, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forvaltningsloven (Styrket indsats mod bandekriminalitet m.v.), hvor bestemmelsens stk. 1, nr. 6, blev ændret i forbindelse med nyaffattelsen af straffelovens § 192 a.

Bestemmelsen gennemfører navnlig EU's rammeafgørelse om bekæmpelse af terrorisme, der i artikel 1 forpligter medlemslandene til særskilt at kriminalisere en række forsætlige handlinger som terrorhandlinger. Bestemmelsen omfatter meget alvorlige forbrydelser, der begås for at forstyrre samfundsordenen og skræmme befolkningen.

For at en handling falder ind under straffelovens § 114, stk. 1, skal der foreligge et særligt terrorismeforsæt, som består i, at handlingen skal være foretaget med forsæt til enten at skræmme befolkningen i alvorlig grad eller uretmæssigt at tvinge offentlige myndigheder eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling eller at destabilisere eller ødelægge vedkommende lands eller internationale organisationers grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer.

Herudover er det en betingelse for at straffe efter bestemmelsen, at handlingen er egnet til at forvolde landet eller den internationale organisation alvorlig skade. Herved forstås ikke blot alvorlig skade i økonomisk forstand, men enhver form for alvorlig skade, der tilføjes et land eller en international organisation.

Det er derimod ikke en betingelse, at den pågældende handling skal have haft et videregående politisk formål, og bestemmelsen finder derfor anvendelse på andre handlinger, hvis formål f.eks. er at skabe almindelig uro, økonomisk kaos mv.

2.1.1.3. Straffelovens § 114 a

Ved lov nr. 542 af 8. juni 2006 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.) blev bl.a. straffelovens § 114 a nyaffattet, således at bestemmelsen omfatter alle handlinger, der efter Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme skal anses som terrorhandlinger, og som ikke allerede er omfattet af terrorismebestemmelsen i straffelovens § 114.

Det følger af straffelovens § 114 a, at straffen for overtrædelse af de handlinger, som er nævnt i bestemmelsens nr. 1-7, kan overstige den højeste for lovovertrædelsen foreskrevne straf med indtil det halve, når handlingen er omfattet af vedkommende artikel i en af de konventioner, der er opregnet i bestemmelsen. Hvis den højeste straf, der er foreskrevet for den pågældende handling, er mindre end 4 års fængsel, kan straffen dog stige til fængsel indtil 6 år.

I straffelovens § 114 a, nr. 1-7, oplistes en række konventioner, som indebærer pligt til at kriminalisere handlinger af meget forskellig karakter. I forhold til sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution er det navnlig bestemmelsens nr. 6, som er relevant.

Straffelovens § 114 a, nr. 6, omfatter sprængning mv., når handlingen er omfattet af artikel 2 i den internationale konvention af 15. december 1997 til bekæmpelse af terrorbombninger. Konventionen omfatter efter artikel 2, stk. 1, tilfælde, hvor en person uberettiget og forsætligt leverer, anbringer, affyrer eller detonerer en eksplosiv eller anden dødbringende anordning i eller på, ind i eller mod et offentligt sted, en stats- eller regeringsfacilitet, et offentligt transportsystem eller en infrastrukturfacilitet med forsæt til at forårsage a) død eller alvorlig personskade eller b) omfattende ødelæggelse af stedet, faciliteten eller systemet, hvis skaden medfører eller sandsynligvis vil medføre et større økonomisk tab.

Ifølge konventionens artikel 2, stk. 2, omfattes tillige forsøg på at begå en forbrydelse som anført i stk. 1. Efter artikel 2, stk. 3, begår en person ligeledes en forbrydelse, hvis den pågældende a) medvirker til en forbrydelse som nævnt i stk. 1 eller 2, b) organiserer eller pålægger andre at begå en forbrydelse som anført i stk. 1 eller 2, eller c) på anden måde medvirker til, at en gruppe personer, der handler med et fælles formål, begår en eller flere forbrydelser som anført i stk. 1 eller 2. Denne medvirken skal være forsætlig og skal enten foretages i den hensigt at fremme gruppens generelle kriminelle virksomhed eller formål eller foretages med viden om, at gruppen har til hensigt at begå den eller de pågældende forbrydelser.

Efter konventionens artikel 1, stk. 1, betyder »eksplosiv eller anden dødbringende anordning« 1) et eksplosivt eller brandstiftende våben eller anordning, der er beregnet til eller i stand til at forårsage død, alvorlig personskade eller væsentlig materiel skade, eller 2) et våben eller en anordning, der er beregnet til eller i stand til at forårsage død, alvorlig personskade eller væsentlig materiel skade ved frigivelse eller spredning af eller påvirkning med giftige kemikalier, biologiske midler eller toksiner eller lignende stoffer eller stråling eller radioaktivt materiale. Efter artikel 1, stk. 5, skal »offentlige steder« forstås som de dele af bygninger, jord, gader, vandveje eller andre steder, der er tilgængelige eller åbne for offentligheden, enten permanent, periodisk eller fra tid til anden, og omfatter alle steder til brug for handel, forretninger, kultur, uddannelse, underholdning, fritid samt regeringsbygninger, historiske steder, steder til dyrkelse af religion og andre lignende steder, der i den forbindelse er tilgængelige eller åbne for offentligheden, mens »offentligt transportsystem« skal forstås som alle offentligt og privat ejede anlæg, transportmidler og hjælpemidler, der anvendes i forbindelse med eller med henblik på offentligt tilgængelige tjenester til befordring af personer eller last, jf. artikel 1, stk. 6.

Det bemærkes, at straffelovens § 114 a, nr. 6, ikke ses at have været anvendt i praksis, og at det derfor er uklart, hvad straffniveaue for overtrædelse af den pågældende bestemmelse er. Det samme gør sig gældende for § 114 a, nr. 1-5 og 7.

Det bemærkes endvidere, at straffelovens § 114 a er subsidiær i forhold til straffelovens § 114. Begås nogle af de opregnede handlinger i § 114 a under omstændigheder, der indebærer, at handlingen er omfattet af § 114, skal der således straffes efter § 114.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Der har siden februar 2019 været en række voldsomme sprængninger med eksplosivstoffer i det offentlige rum i hovedstadsområdet.

Sprængninger ved offentlige bygninger og institutioner skaber stor utryghed i befolkningen og er et

angreb mod vores fællesskab. Sprængningerne har bragt almindelige borgeres liv i fare og har i perioder skabt en trussel mod borgernes tryghed og det normale samfundsliv.

På den baggrund er der efter regeringens opfattelse behov for at sikre, at en sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution i alle tilfælde skal betragtes som et angreb på staten og som sådan omfattes af kapitel 12 og 13.

Straffelovens § 114 a, nr. 6, omfatter sprængning, når handlingen er omfattet af artikel 2 i den internationale konvention af 15. december 1997 til bekæmpelse af terrorbombninger. Artikel 2 i konventionen omfatter tilfælde, hvor en person uberettiget og forsætligt leverer, anbringer, affyrer eller detonerer en eksplosiv eller anden dødbringende anordning i eller på, ind i eller mod et offentligt sted, en stats- eller regeringsfacilitet, et offentligt transportsystem eller en infrastrukturfacilitet med forsæt til at forårsage a) død eller alvorlig personskade eller b) omfattende ødelæggelse af stedet, faciliteten eller systemet, hvis skaden medfører eller sandsynligvis vil medføre et større økonomisk tab.

Formuleringerne »død eller alvorlig personskade« og »omfattende ødelæggelse af stedet, faciliteten eller systemet« kan give anledning til tvivl om, hvor stort et omfang skaderne skal have, for at en sprængning mod en offentlig bygning eller institution kan anses for omfattet af konventionens anvendelsesområde – og dermed omfattet af straffelovens § 114 a, nr. 6, om terrorlignende handlinger.

Når der forvoldes sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution med særlig betydning for samfundet, er der tale om et angreb mod vores fællesskab, og sådanne sprængninger skaber stor utryghed i befolkningen.

Derfor skal det fremgå udtrykkeligt, at sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution er omfattet af straffelovens § 114 a om terrorlignende handlinger.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i straffelovens § 114 a indsættes en ny bestemmelse som nr. 8, hvorefter straffen for overtrædelse af straffelovens § 183, stk. 1 eller 2, når der er tale om forvoldelse af sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution, kan overstige den højeste for lovovertrædelsen foreskrevne straf med indtil det halve. Med den foreslåede bestemmelse markeres det, at sådanne handlinger skal anses for at være et angreb mod staten. Bestemmelsen vil finde anvendelse, når gerningsmanden har haft forsæt med hensyn til at forvolde en sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution.

Bestemmelsen skal omfatte sprængninger rettet mod enhver offentlig bygning eller institution henset til disses særlige betydning for samfundets funktion. Som eksempler kan nævnes kongehusets ejendomme, Folketinget, ministerier og styrelser, rådhus, regionsbygninger, offentlige hospitaler samt politi- og retsbygninger. Bestemmelsen vil f.eks. også kunne finde anvendelse på udenlandske repræsentationers bygninger i Danmark samt bygninger, der huser internationale organisationer.

Den foreslåede bestemmelse er subsidiær i forhold til straffelovens § 114. Forvolder en person sprængning – omfattet af straffelovens § 183, stk. 1 eller 2 – med forsæt til f.eks. at tvinge en stat eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling, vil forholdet således være omfattet af straffelovens § 114, nr. 7.

Den foreslåede bestemmelse er ligeledes subsidær i forhold til straffelovens § 114 a, nr. 6. Forvolder en person sprængning – omfattet af straffelovens § 183, stk. 1 eller 2 – og er handlingen omfattet af artikel 2 i den internationale konvention af 15. december 1997 til bekæmpelse af terrorbombninger, vil forholdet være omfattet af straffelovens § 114 a, nr. 6.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 114 a, nr. 8, indebærer ikke en nykriminalisering. Bestemmelsen indebærer, at overtrædelse af straffelovens § 183 omfattes af § 114 a (om terrorlignende handlinger), når handlingen er rettet mod en offentlig bygning eller institution. Hermed understreges det, at sådanne sprængninger skal anses som angreb mod staten, ligesom det sikres, at strafferammen kan forhøjes med indtil det halve. Det forudsættes samtidig, at strafniveauet for overtrædelse af straffelovens § 183 forhøjes med indtil det halve, hvis forholdet er omfattet af straffelovens § 114 a, nr. 8.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2 (forslag til straffelovens § 114 a, nr. 8), og bemærkningerne hertil.

2.2. Skærpelse af straffen for ulovlig besiddelse af andre våben end skydevåben samt eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Straffelovens § 192 a

Lovgivningen om våben og eksplosivstoffer indeholder en lang række forbud og restriktioner vedrørende våben og eksplosivstoffer. Det er bl.a. efter våbenlovens § 1, stk. 1, jf. § 2, stk. 1, forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, at indføre, fremstille, erhverve, besidde, bære eller anvende bl.a. skydevåben, ammunition, håndgranater, bomber, miner og eksplosivstoffer.

Overtrædelse af våbenlovgivningen straffes som udgangspunkt med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år, jf. våbenlovens § 10.

Særligt grove overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer straffes imidlertid efter straffelovens § 192 a.

Det følger af straffelovens § 192 a, stk. 1, at den, der overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer eller artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 258/2012 af 14. marts 2012 ved under særligt skærpende omstændigheder at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling forske i skydevåben (straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1) eller andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2), straffes med fængsel fra 2 år indtil 8 år.

Den, der i øvrigt overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særligt skærpende omstændigheder, straffes med fængsel indtil 6 år, jf. straffelovens § 192 a, stk. 2.

Efter straffelovens § 192 a, stk. 3, skal det ved fastsættelsen af straffen for ulovlig besiddelse af skydevå-

ben efter stk. 1, nr. 1, indgå som en skærpende omstændighed, at skydevåbnet besiddes på offentligt tilgængeligt sted. Besiddes der samtidig ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen.

2.2.1.2. Straf for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1

Det er i forarbejderne til straffelovens § 192 a forudsat, hvilke straffniveauer der skal tages udgangspunkt i ved strafudmålingen i sager efter straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven, lov om politiets virksomhed, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forvaltningsloven, jf. Folketingstidende 2008-2009, tillæg A, side 8071-8073, og tillæg B, side 1501-1504, bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 112, som fremsat, side 17, samt bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven og våbenloven, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 139, som fremsat, side 8-10.

For så vidt angår ulovlig besiddelse af skydevåben, der ikke er af en sådan særdeles farlig karakter, at de er egnede til at forvolde betydelig skade (f.eks. enkeltskudsvåben, halvautomatiske våben og repetervåben), tages der udgangspunkt i følgende strafpositioner:

Straffen for besiddelse uden ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på ikke offentligt tilgængeligt sted, forudsættes i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel i mindst 2 år. Det forudsættes endvidere, at straffen i gentagelsestilfælde som udgangspunkt fastsættes til ubetinget fængsel mellem 2 år og 4 måneder og 2 år og 8 måneder.

Straffen for besiddelse med ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på ikke offentligt tilgængeligt sted, forudsættes i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel i 2 år og 3 måneder. I gentagelsestilfælde forudsættes straffen som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel mellem 2 år og 8 måneder og 3 år.

Straffen for besiddelse uden ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på offentligt tilgængeligt sted forudsættes i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel i 2 år og 3 måneder. I gentagelsestilfælde forudsættes straffen som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel mellem 2 år og 8 måneder og 3 år.

Straffen for besiddelse med ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på offentligt tilgængeligt sted forudsættes i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel i 2 år og 6 måneder. I gentagelsestilfælde forudsættes straffen som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel mellem 3 år og 3 år og 6 måneder.

For så vidt angår ulovlig besiddelse af særdeles farlige skydevåben (f.eks. fuldautomatiske skydevåben) tages der udgangspunkt i følgende strafpositioner:

Straffen for besiddelse uden ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på ikke offentligt tilgængeligt sted, forudsættes i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel mellem 2 år og 8 måneder og 3 år. Det forudsættes endvidere, at der i gentagelsestilfælde sker en betydelig skærpelse af straffen.

Straffen for besiddelse med ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på ikke offentligt tilgængeligt sted, forudsættes i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel mellem 3 år og 3 år og 6 måneder. Det forudsættes endvidere, at der i gentagelsestilfælde sker en betydelig skærpelse af straffen.

Straffen for besiddelse uden ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på offentligt tilgængeligt sted, forudsættes i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel mellem 3 år og 3 år og 6 måneder. Det forudsættes endvidere, at der i gentagelsestilfælde sker en betydelig skærpelse af straffen.

Straffen for besiddelse med ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, på offentligt tilgængeligt sted, forudsættes i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsat til ubetinget fængsel mellem 3 år og 6 måneder og 4 år. Det forudsættes endvidere, at der i gentagelsestilfælde sker en betydelig skærpelse af straffen.

2.2.1.3. Straf for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2

For så vidt angår ulovlig besiddelse af andre våben end skydevåben (f.eks. panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber og miner) eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, jf. straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2, er det forudsat i forarbejderne til bestemmelsen, at straffen i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til ubetinget fængsel mellem 2 år og 8 måneder og 3 år, uanset om det pågældende våben eller eksplosivstof besiddes på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted. Det forudsættes endvidere, at der i gentagelsestilfælde sker en betydelig skærpelse af straffen.

Det er således overladt til domstolene at vurdere fra sag til sag, om det ved straffastsættelsen bør indgå som en skærpende omstændighed, at besiddelsen sker på offentligt tilgængeligt sted. Dette er begrundet med, at det ud fra en generel betragtning ikke nødvendigvis er farligere og dermed mere strafværdigt at besidde sådanne våben eller eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt sted end på f.eks. bopælen. Eksempelvis kan en bombe efter omstændighederne udgøre en større fare i en bolig i et lejlighedskompleks end på et offentligt tilgængeligt sted.

Der henvises til bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven, lov om politiets virksomhed, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forvaltningsloven, jf. Folketingstidende 2008-2009, tillæg A, side 8071-8073, bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 112, som fremsat, side 17, samt bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven og våbenloven, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 139, som fremsat, side 8-10.

2.2.1.4. Straf for anvendelse af våben eller eksplosivstoffer

Har våben eller eksplosivstoffer, der er omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, ikke blot været i gerningsmandens besiddelse, men også været anvendt enten på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted,

forudsættes det i forarbejderne, at straffen som udgangspunkt fastsættes noget over de strafpositioner, der er angivet ovenfor under pkt. 2.2.1.2 og 2.2.1.3.

Der vil også i andre tilfælde efter en konkret vurdering være grundlag for, at straffen fastsættes i et højere niveau. Det følger eksempelvis af forarbejderne til bestemmelsen, at der i sager, hvor der foreligger organiseret ulovlig indførsel af skydevåben, organiseret ulovlig handel med våben eller ulovlige våbenlagre, udmåles væsentligt strengere straffe end de angivne udgangspunkter for strafudmålingen.

Der henvises til bemærkningerne til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven, lov om politiets virksomhed, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forvaltningsloven, jf. Folketingstidende 2008-2009, tillæg A, side 8071-8073.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Der har siden februar 2019 været en række voldsomme sprængninger med eksplosivstoffer i det offentlige rum i hovedstadsområdet. Flere af sprængningerne har fundet sted i tæt befolkede områder og bragt almindelige borgeres liv i fare. Dette har i perioder skabt en trussel mod borgernes tryghed og det normale samfundsliv.

På den baggrund er der efter regeringens opfattelse behov for at skærpe straffen for ulovlig besiddelse af bl.a. eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt sted.

Som det fremgår under pkt. 2.2.1.3, vurderes det i dag fra sag til sag, om det ved straffastsættelsen bør indgå som en skærpende omstændighed, at besiddelsen af andre våben end skydevåben eller eksplosivstoffer (straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2) sker på offentligt tilgængeligt sted. Dette gælder bl.a. i forhold til besiddelse af panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber og miner.

Dette adskiller sig fra retsstillingen i forhold til skydevåben (straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1), hvor det fremgår af straffelovens § 192 a, stk. 3, at det skal indgå som en skærpende omstændighed ved straffastsættelsen, at skydevåbnet besiddes på offentligt tilgængeligt sted, og at det skal indgå som en yderligere skærpende omstændighed, hvis der samtidig besiddes ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, jf. pkt. 2.2.1.2.

Straffelovens § 192 a, stk. 3, bygger på antagelsen om, at det ud fra en generel betragtning er farligere og dermed mere strafværdigt at besidde mv. et skydevåben på et offentligt tilgængeligt sted end på f.eks. bopælen. Det samme gør sig ikke nødvendigvis gældende i forhold til besiddelse af andre våben end skydevåben eller eksplosivstoffer, der efter omstændighederne udgør samme eller større fare i en bolig i et lejlighedskompleks.

Efter Justitsministeriets opfattelse må det imidlertid ud fra en generel betragtning anses for farligere og dermed mere strafværdigt at besidde andre våben end skydevåben eller eksplosivstoffer ulovligt på offentligt tilgængeligt steder, eller andre steder, hvor mennesker færdes eller opholder sig, end steder, hvor ingen eller alene meget få mennesker færdes eller opholder sig. Det gælder navnlig i tilfælde, hvor der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, da dette i sig selv skaber risiko for, at våbnet eller eksplosivstoffet vil gøre skade på andres liv eller helbred.

Det er derfor Justitsministeriets opfattelse, at der bør indføres en øget graduering i opadgående retning af strafudmålingen i sager om ulovlig besiddelse af andre våben end skydevåben og eksplosivstoffer efter § 192 a, stk. 1, nr. 2, således at der udmåles en skærpet straf, når våbnet eller eksplosivstoffet besiddes på offentligt tilgængeligt sted, eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig, og at straffen skærpes yderligere, når der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i straffelovens § 192 a indsættes et nyt stykke som stk. 4, hvoraf det fremgår, at det ved fastsættelsen af straffen for ulovlig besiddelse af våben og eksplosivstoffer efter bestemmelsens stk. 1, nr. 2, skal indgå som en skærpende omstændighed, at våbnet eller eksplosivstoffet besiddes på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig. Hvis der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen.

Offentligt tilgængelige steder er steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restauranter, butikker, butikcentre, forlystelsessteder og offentlige kontorer.

Herudover omfatter bestemmelsen også besiddelse på andre steder, hvor mennesker færdes eller opholder sig, dvs. steder, hvortil der ikke er almindelig adgang, men hvor det er almindeligt kendt, at mennesker færdes eller opholder sig. Det kan eksempelvis være i tæt befolkede byrum, f.eks. beboelsesejendomme eller boliger i et lejlighedskompleks.

Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse på besiddelse i områder, hvor ingen eller alene meget få mennesker normalt færdes eller opholder sig (f.eks. landejendomme, private markområder eller lignende), men hvor der på tidspunktet for besiddelsen bliver afholdt arrangementer såsom koncerter, festivaller eller lignende.

Det er efter den foreslåede bestemmelse en yderligere strafskærpende omstændighed, hvis der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning. Dette omfatter bl.a. tilfælde, hvor våbnet eller eksplosivstoffet er forsynet med anordninger, der kan bringe det til sprængning, eller hvor den, der er i besiddelse af våbnet eller eksplosivstoffet, samtidig er i besiddelse af sådanne anordninger på sin person, i en medbragt taske, i det køretøj, hvor den pågældende antræffes, eller på anden lignende lettilgængelig måde.

Den foreslåede bestemmelse vil også kunne finde anvendelse i situationer, hvor flere personer må anses for i forening, herunder med det fornødne forsæt, at være i besiddelse af våben og eksplosivstoffer samt anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning.

Det forudsættes, at straffniveauet med forslaget forhøjes med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der i dag ville blive fastsat af domstolene, således, at ulovlig besiddelse af andre våben og eksplosivstoffer (straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2) på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig, fremover som udgangspunkt straffes med ubetinget fængsel mellem 3 år og 6 måneder og 4 år i førstegangstilfælde. Det forudsættes, at der i gentagelsestilfælde sker en betydelig skærpelse af straffen.

Det forudsættes i øvrigt, at der sker en yderligere skærpelse af straffen, hvis der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Det er den umiddelbare vurdering, at forslaget om at henføre sprængning mv. ved offentlige bygninger som et angreb mod staten vil kunne indebære en forøgelse med 50 pct. af strafniveauet i visse sager om sprængning rettet mod offentlig bygning eller institution. På den baggrund er det den umiddelbare vurdering, at forslaget vil kunne indebære merudgifter for kriminalforsorgen som følge af en øget strafmasse.

Det er vurderingen, at forslaget tidligst vil have udgiftsvirkning fra 2. halvår 2021, og at skærpelsen herefter vil indebære merudgifter for kriminalforsorgen på mellem 0,2 og 0,6 mio. kr. årligt fra 2021 og frem.

Det er endvidere den umiddelbare vurdering, at forslaget om at skærpe strafniveauet for besiddelse af andre våben end skydevåben eller eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt sted, eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig, med en tredjedel, indebærer merudgifter for kriminalforsorgen som følge af en øget strafmasse.

Det er vurderingen, at forslaget tidligst vil have udgiftsvirkning fra 2024, idet strafniveauet for sådanne overtrædelser allerede i dag er fængsel mellem 2 år og 8 måneder til 3 år. Det er vurderingen, at skærpelsen indebærer merudgifter for kriminalforsorgen på mellem 1,6 og 2,3 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for politiet og domstolene.

Endvidere vurderes lovforslaget ikke at have implementeringskonsekvenser for stat, regioner og kommuner af betydning.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 11. december 2019 til den 8. januar 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Amnesty International, Danske Regioner, Det Kriminalpræventive Råd, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Landsforeningen KRIM, Retspolitisk Forening, Datatilsynet, DIGST, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Syddansk Universitet (Juridisk Institut).

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Det skønnes, at forslaget om at henhøre sprængning mv. ved offentlige bygninger som et angreb mod staten vil indebære merudgifter for kriminalforsorgen på mellem 0,4 og 0,6 mio. kr. årligt fra 2. halvår af 2021 og frem. Det skønnes endvidere, at forslaget om at skærpe straffniveauet for besiddelse af andre våben end skydevåben eller eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt sted, eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig, vil indebære merudgifter for kriminalforsorgen på mellem 1,6 og 2,3 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.

Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

I straffelovens § 114 a, 1. pkt., henvises der til § 114 a, nr. 1-7, ved opregningen af de handlinger, der er omfattet af bestemmelsen.

Det foreslås at ændre straffelovens § 114 a, 1. pkt., således at bestemmelsen også henviser til nr. 8. Det skal ses i sammenhæng med, at man i lovforslagets § 1, nr. 2, indsætter en ny bestemmelse som nr. 8 i straffelovens § 114 a.

Til nr. 2

Det følger af straffelovens § 114 a, at straffen kan overstige den højeste for lovovertrædelsen foreskrevne straf med indtil det halve, når handlingen er omfattet af vedkommende artikel i en af de konventioner, der er oplyst i bestemmelsens nr. 1-7. Hvis den højeste straf, der er foreskrevet for den pågældende handling er mindre end 4 års fængsel, kan straffen dog stige til fængsel indtil 6 år.

I forhold til sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution er det navnlig § 114 a, nr. 6, som er relevant. Straffelovens § 114 a, nr. 6, omfatter sprængning mv., når handlingen er omfattet af artikel 2 i den internationale konvention af 15. december 1997 til bekæmpelse af terrorbombninger. Fortolkningen af artikel 2 i den internationale konvention af 15. december 1997 til bekæmpelse af terrorbombninger kan dog give anledning til en vis tvivl, og der foreligger usikkerhed om, hvornår en sprængning mod en offentlig bygning eller institution kan anses at være omfattet af artiklens anvendelsesområde – og dermed straffelovens § 114 a, nr. 6.

Det foreslås, at der i straffelovens § 114 a indsættes en ny bestemmelse som nr. 8, hvorefter overtrædelse af § 183, stk. 1 eller 2, omfattes af § 114 a, når der er tale om forvoldelse af sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution. Det betyder, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 183, stk. 1 eller 2, når der er tale om forvoldelse af sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution, kan overstige den højeste for lovovertrædelsen foreskrevne straf med indtil det halve. Med den foreslåede bestemmelse markeres det, at sådanne handlinger anses for at være et angreb mod staten, og som sådan omfattes af straffelovens kapitel 12 og 13.

Formuleringen »offentlig bygning eller institution« omfatter alle offentlige bygninger og institutioner, henset til disses særlige betydning for samfundets funktion. Som eksempler kan nævnes kongehusets ejendomme, Folketinget, ministerier, styrelser, rådhus, regionsbygninger, offentlige hospitaler samt politi- og retsbygninger. Bestemmelsen vil f.eks. også kunne finde anvendelse på udenlandske repræsentationers bygninger i Danmark samt bygninger, der huser internationale organisationer.

Efter den foreslåede bestemmelse kan overtrædelse af straffelovens § 183, stk. 1 eller 2, når der er tale om forvoldelse af sprængning rettet mod offentlig bygning eller institution, overstige den højeste for lovovertrædelsen foreskrevne straf med indtil det halve. Bestemmelsen vil finde anvendelse, når gerningsmanden har haft forsæt til at forvolde en sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution.

Den foreslåede bestemmelse er subsidiær i forhold til straffelovens § 114 om terrorisme. Foretages de i § 183 nævnte handlinger med forsæt til at tvinge en stat eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling, vil forholdet således være omfattet af straffelovens § 114, nr. 7.

Den foreslåede bestemmelse er ligeledes subsidiær i forhold til straffelovens § 114 a, nr. 6. Forvolder en person sprængning omfattet af straffelovens § 183, stk. 1 eller 2, og er handlingen omfattet af artikel 2 i den internationale konvention af 15. december 1997 til bekæmpelse af terrorbombninger, vil forholdet således være omfattet af straffelovens § 114 a, nr. 6.

Med den foreslåede bestemmelse tilsigtes ingen nykriminalisering. Formålet med den foreslåede bestem-

melse er således at indføje en sidestrafferamme med mulighed for strafforhøjelse ved overtrædelse af straffelovens § 183, når handlingen er rettet mod offentlige bygninger og institutioner.

Muligheden for strafforhøjelse efter den foreslåede bestemmelse får ingen selvstændig betydning, hvis overtrædelsen kan henføres til en bestemmelse med fængsel på livstid som strafmaksimum. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis overtrædelse af straffelovens § 183 foretages under de i straffelovens § 180 angivne omstændigheder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af straffelovens § 192 a, stk. 1, at den, der overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer eller artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 258/2012 af 14. marts 2012 ved under særligt skærpende omstændigheder at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling forske i skydevåben eller andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade straffes med fængsel fra 2 år indtil 8 år.

Den, der i øvrigt overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særligt skærpende omstændigheder, straffes med fængsel indtil 6 år, jf. straffelovens § 192 a, stk. 2.

Efter straffelovens § 192 a, stk. 3, skal det ved fastsættelsen af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben efter stk. 1, nr. 1, indgå som en skærpende omstændighed, at skydevåbnet besiddes på offentligt tilgængeligt sted. Besiddes der samtidig ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen.

Det foreslås, at der i straffelovens § 192 a indsættes et nyt stykke som *stk. 4*, hvor det slås fast, at det ved fastsættelsen af straffen for ulovlig besiddelse af våben og eksplosivstoffer efter bestemmelsens stk. 1, nr. 2, skal indgå som en skærpende omstændighed, at våbnet eller eksplosivstoffet besiddes på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig. Hvis der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen.

I overensstemmelse med gældende ret skal »offentligt tilgængeligt sted« forstås som steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restauranter, butikker, butikscentre, forlystelsessteder og offentlige kontorer. Besiddelse af eksplosivstof i en bil, som befinder sig på offentligt tilgængeligt sted, er også omfattet af begrebet. Formuleringen »eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig« skal forstås som steder, hvortil der ikke er almindelig adgang, men hvor det er almindeligt kendt, at mennesker færdes eller opholder sig. Det kan eksempelvis være i tæt befolkede byrum, f.eks. beboelsesejendomme eller boliger i et lejlighedskompleks.

Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse på besiddelse i områder, hvor ingen eller alene meget få mennesker normalt færdes eller opholder sig (f.eks. landejendomme, private markområder eller lignende), men hvor der på tidspunktet for besiddelsen bliver afholdt arrangementer såsom koncerter, festivaller eller lignende.

Formuleringen om, at der »samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning« omfatter både tilfælde, hvor våbnet eller eksplosivstoffet er forsynet med anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, samt tilfælde, hvor den, der er i besiddelse af våbnet eller eksplosivstoffet, samtidig er i besiddelse af anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, på sin person, i en medbragt taske, i det køretøj, hvor den pågældende antræffes, eller på anden lignende lettilgængelig måde. Den foreslåede bestemmelse vil også kunne finde anvendelse i situationer, hvor flere personer må anses for i forening, herunder med det fornødne forsæt, at være i besiddelse af våben og eksplosivstoffer samt anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning.

I forbindelse med strafudmålingen i sådanne sager vil også andre omstændigheder som hidtil kunne påvirke straffen i skærpende retning, herunder når der er tale om gentagelsestilfælde.

Det forudsættes, at straffniveauet med forslaget forhøjes med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der i dag ville blive fastsat af domstolene, således, at ulovlig besiddelse af andre våben eller eksplosivstoffer på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig, fremover som udgangspunkt straffes med ubetinget fængsel mellem 3 år og 6 måneder og 4 år i førstegangstilfælde. Det forudsættes, at der i gentagelsestilfælde sker en betydelig skærpelse af straffen.

Det forudsættes i øvrigt, at der sker en yderligere skærpelse af straffen, hvis der samtidig besiddes anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning

Strafudmålingen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10. Det angivne straffniveau vil derfor kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2020.

Loven finder anvendelse på lovovertrædelser, der er begået efter lovens ikrafttræden, jf. straffelovens § 3.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Det skyldes, at Færøerne pr. 1. marts 2010 har overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område. For Grønland gælder en særlig kriminallov. Der er derfor ikke foreslået hjemmel til at sætte lovforslaget i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 976 af 17. september 2019, som ændret ved lov nr. 1425 af 17. december 2019, nr. 1426 af 17. december 2019 og nr. 1563 af 27. december 2019, foretages følgende ændringer:

§ 114 a. Begås en af de i nr. 1-7 nævnte handlinger, uden at forholdet omfattes af § 114, kan straffen overstige den højeste for lovovertrædelsen foreskrevne straf med indtil det halve. Hvis den højeste straf, der er foreskrevet for den pågældende handling, er mindre end 4 års fængsel, kan straffen dog stige til fængsel indtil 6 år.

Nr. 1-7. ---

1. I § 114 a, ændres »nr. 1-7« til: »nr. 1-8«.

2. I § 114 a indsættes som nr. 8:

»8) Overtrædelse af § 183, stk. 1 eller 2, når der er tale om forvoldelse af sprængning rettet mod en offentlig bygning eller institution.«

§ 192 a. ---

Stk. 2-3. ---

3. I § 192 a indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Ved fastsættelsen af straffen for ulovlig besiddelse af andre våben eller eksplosivstoffer efter stk. 1, nr. 2, skal det indgå som en skærpende omstændighed, at våbnet eller eksplosivstoffet besiddes på offentligt tilgængeligt sted eller andet sted, hvor mennesker færdes eller opholder sig. Besiddes der samtidig anordninger, der kan bringe våbnet eller eksplosivstoffet til sprængning, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen.«